

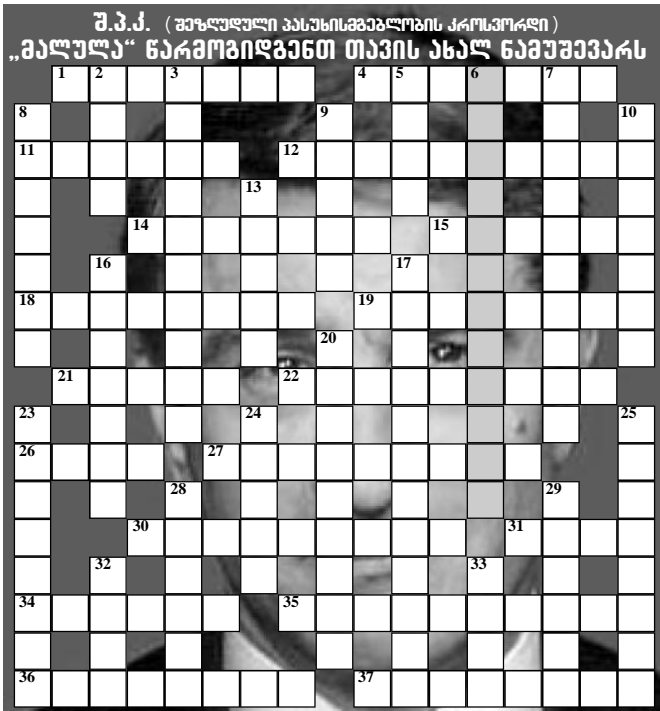

1. ჭურჭელი, რომლის გარეშეც ქიმიკოსის ცხოვრებას აზრი დაეკარგებოდა. 2. სახელი ცნობილი საბჭოელი რეჟისორის, გვარად რაიმზინისა. 3. სახელი და გვარი ყველაზე ცნობილი იტალიელი მეზღაპრისა. 4. დიდი ბრიტანეთის ტერიტორიულ-ადმინისტრაციული ერთეული. 5. ჩვენი მისათითებელი სიტყვა.

6. **მ.ე. ამჯარაღ ვინ იმალაბა ჩვენი შ.პ.კ. „გალუს“ სივრცითი?** (სახელი და გვარი).

7. ქართული ხალხური კოსმეტიკური საშუალება, რა თქმა უნდა, ქალისა. 8. სკვით გომების ცივი იარაღი, მოკლე მხვილი. 9. სახელი ინგლისელი გოგონასი, რომელიც პირადად მე (*ალექსანდრე მდიანი*) ძალზედ შემიყვარდა მეხუთე კლასში რომ ვიყავი. 10. ღვთისმსახურების სახესხვაობა. 11. ცხენისებრთა ოჯახის წარმომადგენელი... რა თქმა უნდა, ცხენი. 12. რუსეთის დიდი მეფის სახელობის ქალაქი, რომელსაც დროებით „ერთი ავანტიურისტი“ დაეპატრონა. 13. ქართული ცეკვის, ასე ვთქვათ „კა“. 14. ფრანგი მწერალი, ავტორი რომანისა „რკინის მეფე“. 15. ჯილდოს სახესხვაობა. 16. **ნილი** (არადაძალეული) **ფოტო**. 17. აღმოსავლური წარმოშობის პერსონაჟი ქართული მღაპრებისა (ცნობისათვის - სპარ-

24. სვანური საგალობელი. 25. ვინ იყო სოლომან მორბედი თავისი პროფესიონალური ინფრასტრუქტურით? 26. ჩაღრმავებული ადგილის აღმნიშვნელი ძველქართული სიტყვა. 27. „მეც მხატვარი ვარო!“ - წარბსაც არ შეიხრის და იტყვის ამგვარი სუვერენობის მქონე კაცი. 28. ლერწმის საჭრელი დანა კუბაში. 29. ერთ-ერთი მთიანი, რომელსაც ისევე ჰყავს ღვთაებები „მენტგალიტის“ თანახმად, როგორც თუნდაც მაწონს. 30. სახელი და გვარი ესტრადლაზე თოვალზე ბუნებრივად მოწერულული თოვლის მქონე ერთი ქალბატონისა. 31. ამ კაცის არსებობის გაგება პირველმა გამაგებინა, რომ ფაისტი მხოლოდ გერმანელი არ შეიძლება იყოს... ვინ იგულისხმება? 32. კაცი, რომელსაც მოგზაურობის ორჯერ მტი სტაჟი გააჩნდა, ვიდრე ოდისევს (ცოლი გვერდით დაპყვებდა და რა ენაღვლებოდა!). 33. ერთ-ერთი უღვაშანი არსება ღვთაებისა. 34. (გადაგანითი მნიშვნელობით) უმაღლესი საფეხური, გაფურჩქვნა ანუ რა? 35. ჩვენი ესტრადლის მომღერლის სახელი და გვარი. 36. ინგლისელი პოლიტიკოსი, რომელიც უფრო ადრე „აივად“ ჯომოლუნგმაზე, ვიდრე თენციხე და პილარი. 37. გასული საუკუნის ცნობილი რუსი მოჭადრაკე.

სულად ნიშნავს „ყელმოდერებულს“ ანუ ამაყს). 18. მეციური სივრცის შემადგენელი ნაწილი. 19. სამართალდამცავი პირი (თურმე მართლაც დამპალ) „კაპიტალისტურ სამყაროში“. 20. დასახლებული პუნქტი თბილისის ჩრდილოეთით, ღუშეთის რაიონში. 21. გადაცემა, რომელსაც დავით გოგიბედაშვილი უძღვებოდა... რა თქმა უნდა, ტელევიზიაში. 22. სრუტე, რომლის გარშემო კოლხეთში ვერ მოხვდებოდნენ არგონავტები (ცნობისათვის - ამ კითხვაზე ერთხელ ორმა კოლხმა კროს-სპორტსმენი წაიფორხილა, მაშ!). 23. სწორედ ასეთი შეხვედრები და ოვაციები ისწვლიდათ ცნობებულ კომუნისტებს.

გისაბრძენ!

ჭეშმარიტად უსაზღვრო რომ ყოფილა ქართული კაცის ლინგვისტური ფანტაზია, ამაში დასარწმუნებლად ისტორიული ექსპერტის დაგვიხმარება. ასე მაგალითად: სელი იგდეს სპარსული სიტყვა „რაბი“ (მოკაშვება) და შექმნეს, მოგს რომ ჰგონია, „ქართული“ სიტყვა „დარახგული“. თუკა არც თანამედროვე გენისოფი ჩამორჩებიან თავის სულმნათ წინაპრებს! ასე მაგალითად: ამას წინათ ავგობუსში ორი გიპი (ქალბებე უკვე „გიპპაც“ შეგიძლიათ თქვათ) ამოვიდა და ცარიელი ადგილები რომ შენიშნეს, სიხარულით შესძახეს - „აქ ჩავსასკავდეთ“.

ჰოდა, P.S.

არის რამე სხვაობა „დარახგულსა“ და „ჩასასკავებულს“ შორის?

ვინაებთ აჟორიზაჟინს ახალ სიქლს, რომელაგ ამა თუ იმ ფილოზოფის ბრძნული გაჟონთ-ქაჟინსაჟუჟაჟულ-ჯა „შაჟინილი“ ჩაჟინს მიჟარ.

აღფრთხმეღმის ანთოლოგია

9. ყოველი ფსიქიკური გამოვლინება ერთ გარკვეულ მიზანს ემსახურება.

10. მათემატიკა, როგორც მუსიკა მენციერება ნამდვილად ეჭვემეღ ღვას, რადგან ორი ქალი ერთად, ყოველითის ერთმე ნაკლებია.

11. ყოველი ჯადოსნური მღაპარი, რომელსაც ბედნიერი დასასრული აქვს, იმის მტკიცებაა, რომ ადამიანის იმედი ბედნიერი მომავლის შესახებ სრულიად უსაფუძვლოა.

12. შეცდომის ჩაღენა ყველას შეუძლია, მაგრამ მისი გამოსწორების უფლება ყველას არ გააჩნია.

13. ნამდვილ მამაკაცს მხოლოდ მაჟინ არ ანაღვლებს საკუთარი სიბრძნე, როცა მიტოვებული სატრფო კვლავც უხმობს მას.

14. სიხარული, რომელიც არასათანადო დროს და შეუსაბამო ადგილას იმენს თავს, აგრესიის საშინელი იარაღია.

15. განათლების მიღება სულაც არ ნიშნავს დაბრძენებას ისევე, როგორც დაბრძენება - გონიერებას.

16. მომავლის განსაზღვრა შეუძლებელია... მაგრამ მშის დაბნელების მუსიკა თარიღის დაღენა განა არ აბათილებს ამ აზრს?

17. სიბრძნის ამწანებულ მინდრებში წანწალი, ღმერთმანი, ხშირად სჯობს ჭეშმარიტების მოტივებულ მწვერვლებზე ჯღობას.

18. „გენიალური“ არის ის, რაც „ოსკარის“ დაიწვევას გვაიძულებს. (გაგრძელება აუცილებლად იქნება)

1. შეუძლებელია ბაყაყის არარსებობა დაამტკიცო, თუ თვალთ არასოდეს გინახავს ბაყაყი.

2. მხოლოდ სიკეთეს შეუძლია დაუპირისპირდეს ჭეშმარიტებას, რადგან ბოროტება და სიცრუე ოდითგანვე ერთად არსებობენ.

3. მხოლოდ ეგოიზმი აიძულებს ადამიანს თავი მოაწონოს სხვებს.

4. გათხოვება სულაც არ არის აუცილებელი იმისათვის, რომ გოგონამ ქალად იგრძნოს თავი.

5. თუ გინდა, რომ ადამიანი გერქვას, არასოდეს უნდა დაივიწყო საკუთარი არასრულყოფილება.

6. ადამიანთა უმრავლესობა მარწმუნებს იმაში, რომ ისინი ნამდვილად არიან წარმოშობილი მონებისაგან და ეს არანაირ რელიგიურ სწავლებას არ ეწინააღმდეგება.

7. გაჭირვების და უბედურების დროს, როცა ცხოვრებას ყველა სხვა აზრი ეკარგება, განსაკუთრებული მნიშვნელობას მხოლოდ სექსუალურობა ინარჩუნებს.

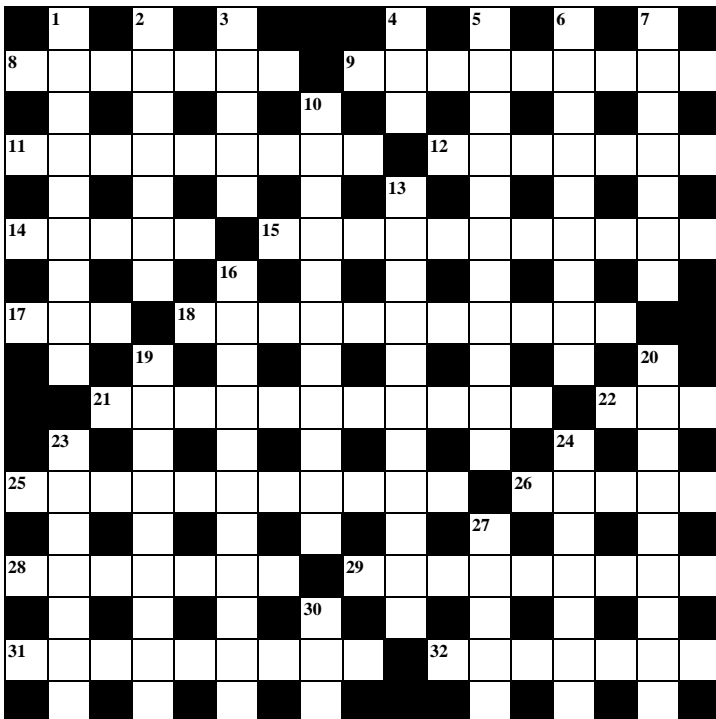
8. ერთსა და იმავე სიტუაციაში ორი ადამიანი აუცილებლად ორ განსხვავებულ შეცდომას ჩაიდნენ.

ქალი რომ გიყვარდეს სულაც არაა აუცილებელი მისი თანხმობა.

ჩვენზედ ამბობენ ცოტა პროსპორებს ბეჭდავენო?!

1. სამეცნიერო ხარისხი (რომელი ჩვენი თაობის აღამიანებისაგან განსხვავებით) დიპლომის დაეხმარება ენიჭებათ ჩვენს შვილებს. 2. მოგყვების ერთ-ერთი ჩვენი „ხალხური“ საშუალებაა. 3. დღე-ღამეზე არსებულ ცოცხალ არსებათა ერთ-ერთი „კლასიკური“ სტაგუსი“. 4. ჩვენი პურის შემადგენელი ნაწილი. 5. სახელი და გვარი ერთი ჩვენი დასავლელქართველი მწერლისა. 6. მსახიობის „პური არსობისა“. 7. საქმის წამოწყებას ხშირად „ეს“ სჭირდება... რა? 8. XX საუკუნის ერთ-ერთი ყველაზე ცნობილი ამერბაიჯანელი კომპოზიტორი. 9. (ცოტაც ჩაეხსიანოთ, ჩვენი გვეამბედა და თქვენც) ევროპის ერთი პოსტკომუნისტური სახელმწიფოს დედაქალაქი ამ სახელმწიფოს ძირითადი მოსახლეობის ენაზე 10. ევროპელი მორწმუნის ერთ-ერთი გიგული თუ სტაგუსი (თავად მათი გაარკვიონ). 11. დროსთან დაპირისპირების, ჩვენ ვიგყოდით, „უმეგუებლური“ საშუალება. 12. რომელი დაწესებულება უნდა აცხადებდეს პრეტენზიას ცნება „საყვარელი სიდედრის“ მქონე აღამიანის პაგრონობაზე? 13. რა არის, ასე ვთქვათ, „მოდრობაში მყოფი“ მასწავლებლის პოეტური ეპითეტი? 14. უცხო ენიდან სიტყვასიტყვით გადმოღებული სიტყვა ან გამოთქმა. 15. როგორი დანიშნულება აქვს ამა თუ იმ გეოგრაფიულ პუნქტს მწვევე საბრძოლო ან საარჩევნო ღონისძიებების დროს? 16. სწორედ ასეთი შეიძლება იყოს მოულოდნელი ეფექტების მოყვარული მგერიც და (რო-

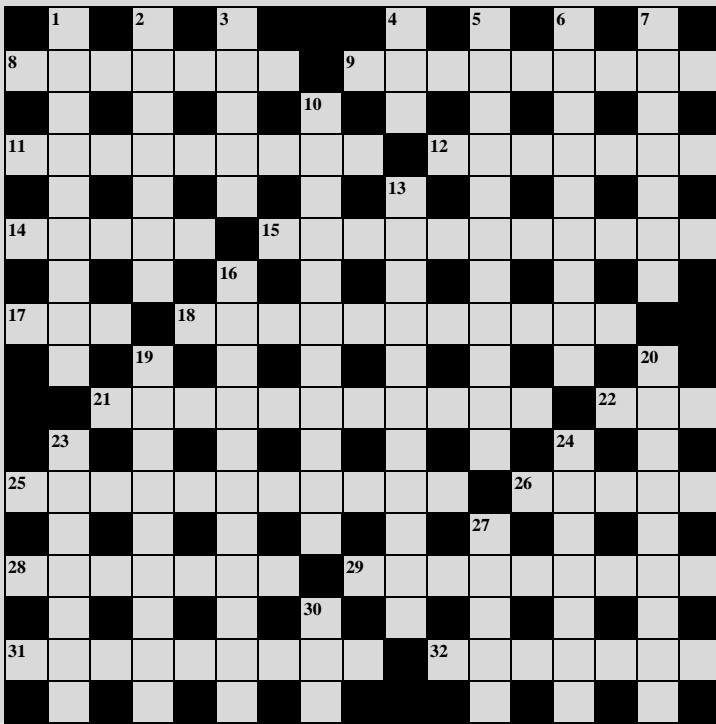

გორც უმრაველი მძღოლები ამბობენ) საგზო პოლიციელს (ჩვენი ავტომობილს არ ვფლობთ და მძღოლების აზრის სისწორეს ვერ დაეხმარებათ). 17. რა სიტყვა გვახსენდება ერთი სასტიკი არაბის სახელის გაგონებაზე? 18. ყველაზე პოპულარული გვარი საქართველოში XX საუკუნის 80-90-იან წლებში მღვდრზე. 19. ქალაქი უსწრეთში. 20. სალიდერო გიგული, რომელსაც ვერ მიიღებ, თუ დღესაც, ყუბანელი ან თუნდაც შაპროტიელი კაცი არა ხარ. 21. თავიდან მოსამრთებელი ანუ როგორი (ბევრი რამ). 22. ყველაზე დაღლილი სუბიექტი გალაკტიონის პოეზიაში. 23. როგორი კაცია სომხ ფორსაგი (გაისხენეთ გოლმურთის ცნობილი რომანი). 24. ქალაქი ჩრდილოეთ თურქეთში. 25. რა-აბა დაჩემა ბევრმა ძველმა კომუნისტმა ახლა? 26. სგენდალსეული ქალაქი იგალიაში. 27. როლი, რომელიც დიდი ერისის შემდეგ აღარავის შეუსრულებია და, ალბათ, კარგა ხანს აღაივინ შეასრულებს. 28. ჩვენი გათბობის პრობლემაზე ადრე ეს დაწესებულება მრუნავდა და არა მეგრის სადგურთან ჩამოქცარი გამყიდველი ნათისა. 29. მუსიკალური ინსტრუმენტი. 30. ფიგურა, რომელიც ლა-ეუზიეს ისევე მიაწერეს, როგორც ბაღრატის მერცხლობა. 31. ძალიან სუფთა ანუ როგორი? 32. რა ერქვა დონეცის ოლქის ქალაქ მარ-იუპოლს გაგანია (...და გადარღვებულშია ცი) კომუნისტურ ეპოქაში?

ცოტობლი-კი ქვედა პროსპორდ-ისათვის

1. იქერი რომ არ ვიყო, საიდანაც ვარ, ნამდვილად ამ კუთხის შეიღობას ვისურვებდი... მაგალითად! 2. **ნიილითი ურგო №4**. 3. ამას ჩვენ, თბილისელები ავანდასტავს (სპარსულად - „ხელის ჭურვი“) ვუწოდებთ... მისი მეორე სახელიც გახსენეთ. 4. ელიბოზე ბევრად ადრე ამ კაცის მარანი იყო ცნობილი... ვინ იგულისხმება? 5. ფრანგული ღვინოს ერთ-ერთი გოპონიში მსაზღვრელი. 6. **ნიილითი ურგო №3**. 7. **ნიილითი ურგო №2**. 8. ქართული ისტორიული რომანების დიდოსტატი. 9. (ჩვენ ვიგყოდით) „კრიმინალური მოჩვენებითობა“. 10. ძველსპარსულ აქემენიდ მეფეთა დინასტიის ერთ-ერთი ყველაზე ცნობილი წარმომადგენელი. 11. კი იცნობთა ვინაა, მაგრამ მინც **ნიილითი ურგო №5**. 12. წერის უნარის დაკარგვა - მეცნიერულ ენაზე. 13. წინადადება ასეთივე შეიძლება იყოს. 14. გოგია, აკელა და რამოდენიმე მათი მსგავსი რომ გაერთიანდეს, რა ერქმევა ამ კოლექტივს? 15. ეს რუსული გვარი ლამის ყველა არაბმა და აფრიკელმა მილიტარისტმა იცის. 16. საგანგებო ტელეპროგრამების მიმღები დანადგარი. 17. ჭადრაკის კოფიცინტების შემქმნელი პროფესორი. 18. დიდი ინგლისელი დრამატურგისა და პოეტის ცხოვრება-შემოქმედების შემსწავლელი სფეროს ერთ-ერთი სახელი. 19. ბელადის მშობლიური ქალაქი. 20. ჩვენთვის ყველაზე მეტად ნაცნობი არგენტინელი მწერალი (ბონესთან ერთად). 21. როგორი

შოგანოთი, პანიოაო?

გვექცა ჰქონდა მიხილ მესს? 22. რუსი მებლაძე კინორეჟისორი. 23. სოფელი გურჯაანის რაიონში. 24. რუსებმა ჩვენი თანდებულები რომ იცოდნენ, ამ ფეხბურთელზე იგყოდნენ „მარბაზანშიაო“. 25. დამანგრეველი ანუ როგორი? 26. ავღანეთის ერთ-ერთი სახელმწიფო ენა. 27. **ნიილითი ურგო №1**. 28. ქართველ მეფეთა სახელი ადრევეფილადურ ხანაში. 29. სხვისი შრომის შემფასებელი (კარგი ვაგებით). 30. სიტყვა, რომელიც ირანიდან წამოვიდა, ჩვენზედ გადართა და რუსულში „...“ -დ იქცა. 31. ერთ-ერთი მთოვანი, ვისიც გვირან გულიანს ემთხვანა. 32. აფსაბური ლიტერატურული ჟურნალი.

ან. 11 აპრილს, კვირას, დაიბეგა პარე დაპირებუ-ლი მაგრაზის ჩაბარება თბილისთან ახლოს მღვებარე პრე-პრე რაიონში. საქრუსოროლო მაგრაზის გამომწილბის მქონე „უნაზიხილბს“ პისოვთ დაპიკაპირღანე, რათა ერთმანეთთან შევითანხმეთ აღნიშნული ღონისძიების პირობები. ჭურნიჩი გათვალისწინებუ-ლი 8-12 მონანილსათვის. დაბაბაბით ინფორმაციას 5 აპრილს, საშაბათის მღვებარე გამომწილბებთან.

თარაზულა:

1. 1972 წლის ზამთრის XI ოლიმპიური თამაშების მასპინძელი იაპონური ქალაქი.

4. იხილეთ ფორმი 1, სტივენ...

8. აფრიკის საეკონომიკური მშარდი ხე. 14. წერილი ვაჭარს, რომელიც დაპყვებოდა ხოლმე ჯარს ევროპულ არმიებში. 15. სხვისი თმებისაგან გაკეთებული ქალის კულულები. 16. ქალაქი თურქეთში, სადაც 1555 წელს სპარსეთმა და ოსმალეთმა ცნობილი ისტორიული ბავი დადეს. 19. უძველესი ხელნაწილების საცავი ერევანში. 20. წითელი ჯვრის ორგანიზაციის დამაარსებელი შვეიცარიელი სამოგალო მოღვაწე. 21. ჭადრაკის საერთაშორისო ფედერაცია, რომელსაც სათავეში ახლა ყალმუხეთის პრემიერ-მინისტრი ირანის ილუმინიზმი უკვდავია. 24. უფრო მეტიოვანი სითხე, რომელიც გამოიყენება ფარმაცევტიკაში და ასაფეთქებელი ნივთიერებების დასამზადებლად. 25. ტანკში მიჯდომი აღამიანების საერთო მოსახსნიებელი სიგეყვა. 26. ალექსი გოლგოთისეული ხის ბიჭუნა. 30. „აკრძალვა“ - ლათინურად. 31. კუნძული ქალაქი სან-ფრანცისკოს მახლობლად, სადაც წლების განმავლობაში სიმკაცრით სახელგანთქმული ფედერალი იცხებდებოდა. 32. განსაკუთრებული ნიჭი. 36. შხამის და საწამლავის არაბულენოვანი წარმოშობის მქონე სინონიმი. 37. რუსი მოთხილამურე ქალი, მრავალჯგობის ოლიმპიური ჩემპიონი, რაისა... 38. ყველაზე უმწარესი და ყველაზე უკბილესი. 43. პირველი ინდოელი გროსმეისტერი მოჭადრაკე. 44. ჩვენი მდინარეების თევზი. 45. კუნძული, სადაც მთიანეთში მინოგავრი სანსლავეა ლაბორინთში დაკარგულ უბრალო მოკვდავთ. 46. სიყვარულის ქალღმერთი ძველ რომაულ მითოლოგიაში. 50. წურბელების გამოიღველი ალექსი გოლგოთის მღაპარში „ოქროს გასაღები, ანუ ბურაგინოს თავგადასავალი“. 51. უილიამ შექსპირის „ვენიციელი ვაჭრის“ მთავარი პერსონაჟი. 52. ალექსანდრე დიუმას-მამის „სამი მუშკეტერის“ მთავარი პერსონაჟის მშობლიური მხარე. 55. ფარული ხრიკების მხლართავი აღამიანი. 56. მარადმწვანე ბუჩქბალახი, რომელიც ლათინურად „მღვის ცვარს“ ნიშნავს. 57. ჭადრაკის ფიგურა.

ნოზის თაშის შხაბაჟილი კითხვა

61. საზღვარგარეთ მოღვაწე ჩვენი თანამედროვე ბალერინა, რომლის შესახებაც რუსული კომპიუტერულ ენციკლოპედიაში ასეთი დაცონკრეტგებაა დაფიქსირებული - Российская артистка балета, народная артистка Российской Федерации.

62. ცენტრალური ნერვული სისტემის დაავადება. 66. ტბა იგალიის შუაგულ ალპებში. 67. როგორია სიკეთის არღმინახავი პირი?

68. იხილეთ ფორმი 2, კარლ ფრიდრიხ... (კილა) ნოზის თაშის შხაბაჟილი კითხვა

69. ვინ იყო სერგეი ესენინი ასეღორა დუნკანისათვის?

74. სამხედრო სასწავლებლის სტუდენტი. 75. კრისტოფ ვილიბალდ გლუკის ოპერა. 76. რუმინეთის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი მდინარე. 79. რომის იმპერატორი, რომელმაც ოქტავიანე ავგუსტუსი შეცვალა. 80. უკრაინის ქალაქი, სადაც 1986 წლის 26 აპრილს ცნობილი გრაგეილი განხორციელდა. 81. ანანის გერგოროვალღმინისგრაიული ერთეული. 85. საფრანგეთის მეფის, ჰენრიის IV ბურბონის მშობლიურ მხარე. 86. გამაგრილებელი უალკოჰოლო სასმელი. 87. მტკიცებულება, რომელსაც დამტკიცებდა სჭირდება მათემატიკაში. 91. მეკრნალბოს მშობრის, ძველი ბერძენი ასკლეპიოსის რომაელი კოლეგა. 92. სახელგანთქმული პონგოელი გინანი. 93. რა ეწოდება ზეგის ფარს? 97. ამერიკული წარმოების მსუბუქი ავტომობილი. 98. ფრანგი კინომახახი, რომლის ნამღვილი სახელი და გვარი ანდრე რემბური გახლავთ და რომელიც გვახსოვს ჩვენ ფილმიდან „დიდი გახერინება“. 99. პერუს ეროვნული

ვალუტა. 103. იგალიისა და თურქეთის ფულის ერთეულები ევროს ეპოქამდე. 104. ყოფილი ლეკურპულელი ხოჭოთაგანი. 105. ინფორმაციის ერთეული. 106. სამოქალაქო განსხვორვის სახეობა. 110. შაქარია ფალიაშვილის ოპერა. 111. ბენჯამინ ფრანკლინის გამოგონება. 112. რელიარდ კიპლინგის ლიტერატურული ბიჭუნა. 116. პაგარა დივანის სახესხვაობა. 117. სოფელი მცხეთის რაიონში, თრიალეთის ქედის აღმოსავლეთ კალთაზე. 118. ინგლისელი მწერალი, ავტორი რომანისა „ამოივინის ბაზარი“. 122. აშშ-ს 22-ე და 24-ე პრეზიდენტი, სტივენ გროვერ... 123. პოლარული თოლის ჯიშე და ცენტრალური მთავრობის წარმომადგენელი პირი ევროპის რიკ ქვეყნებში. 127. რა არის ვიქტორ დილიდის „ამერბაიჯანი“?

128. იხილეთ ფორმი 3, სერგეი...

129. ერთი მნიშვნელობით იგივე მაგნიტი, მეორეთი - იგივე ალმასი. 130. 44-ე რა გადის საქართველოზე? 131. უნგრეთის ეროვნული ვალუტა. 132. მდინარე რომის ძველი ბერძნული სახ-

ელწოდება.

შეპილად: 1. უდაბნოში მქროლი მშრალი ქარი, რომელსაც გალაკიონმა სიგყვა „მუშია“ გავრითმა. 2. მუელის აკის ანთება სამედიცინო ენაზე. 3. როგორი ცენტრია (თუნდაც) გურჯაანი? 5. ჯოან კეგლინ როლეინგის მიერ შექმნილი მოზარდის გვარი გაისხევა, რომლის შესახებ შექმნილმა მღაპრების სერიაში მთელი მსოფლიოს წიგნის დახლები დაიპყრო. 6. წვიმის მომყვანი დეთავე ქართულ მითოლოგიაში. 7. ერთი დროს გაბოთებთ მეგალ პოპულარული მოკოლადის ნარსახეობა. 9. გავრილ გროეპოლსკის მიერ შექმნილი შვეყურა თეთრი ძაღლის სახელი გაისხენეთ. 10. ცისხიმაგრე, რომელიც 1789 წლის 14 ივლისს დაანგრეს აჯანყებულებმა. 11. რომი კროკის მიერ დაარსებული სწრაფი კვების სისტემაზე დაფუძნებული სასაღილოების ქსელი.

12. იხილეთ ფორმი 4, კოფი...

13. მოგლანდის პოეტური სახელწოდება. 17. ბილიარდის ერთ-ერთი ნარსახეობა. 18. წარსულის სახელგანთქმული ესპანელი ველომბოლეული, რომელსაც გურ-დუფრანსი სუთჯერ ზემიღედ აქვს მოკლებული. 22. ერთადერთი ჩანთისანი ცხოველი, რომელიც სახლობს სამხრეთ და ჩრდილოეთ ამერიკის გერიგორიაზე. 23. გენიალური რაფაელის გვარი. 27. ჯარის წინ მიმავალი ნაწილი. 28. პირველი რუსი ნობელის პრემიის ლაურეატი. 29. „მაგნიტურ ქეღ“ წოდებული ნივთიერება. 33. საზღვაო სასწავლებლის კურსანტი მეფის რუსეთში. 34. ერთ-ერთი იმ ექვსი ქიმიურ ელემენტთაგანი, რომელსაც სახელი პაგარა შეეღვი სოფლის, იგერბიუ-საგან ეწოდა. 35. გლობალური კომპიუტერული ქსელი. 39. შავ მღვაში მობინდრე შვიგენების ჯიშის ერთადერთი წარმომადგენელი. 40. რუსი მწერალი, ავტორი მთო-

ხრობისა „ალისფერია აფრები“. 41. უილიამ შექსპირის „მაკბეის“ პერსონაჟი. 42. ჩვენი კინის ჯარისკაცის მამის და ერთ-ერთი ბებერი მემურნის საერთო გვარი. 47. სკოლაში შესასწავლი მათემატიკის ერთ-ერთი დისციპლინა. 48. ძველი ბერძენი დრამატურგი, შემქმნელი გრაგეიებისა „ლოდოს მეფე“... „ელექტრა“ და „აგეიგონა“.

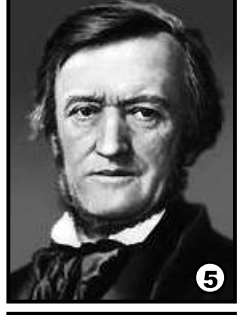
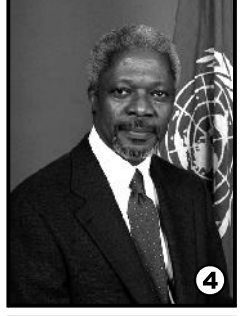
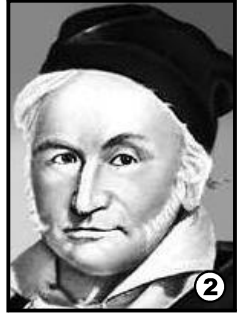
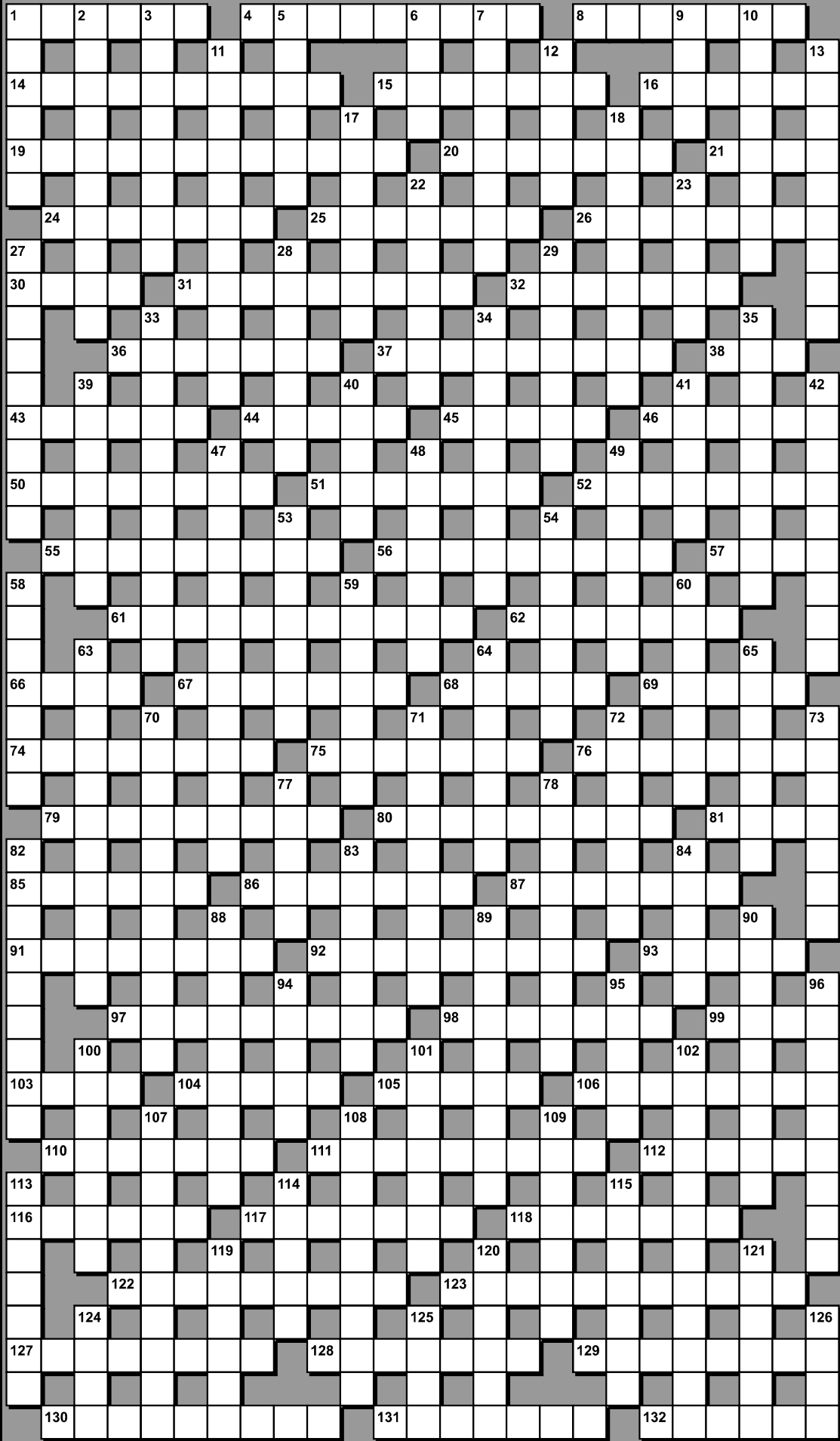
49. იხილეთ ფორმი 5, რიპარდ...

53. საფეხბურთო ამბლუა. 54. ერთ-ერთი არგონავტთაგანი, რომელიც პადეს ესგურა საგროფო ევრიდიკეს გამოსახსენიდა. 58. გროპიკული მცენარე მანიკოს ბურღული, რომელიც სამხრეთ ამერიკის მოსახლეობის ერთ-ერთი ძირითადი საჭმელია. 59. რომელი დასავლეთ საქართველოში. 60. კუთხე, მდინარე იქმნება მოცემულ მიმართულებასა და ჩრდილოეთის შორის. 63. პაგარა ქალაქი სგავროპოლის მხარეში, სადაც 1783 წელს ცნობილი დოკუმენტს მოაწერეს ხელი. 64. შვეიცარიის გერიგორიულ-აღმინისგრაიული ოლქი. 65. მიმდინარეობს დასავლეთ ევროპის ფრწერაში

XX საუკუნის დასაწყისში, რომლის წარმომადგენლებიც ფრანგიმეე კუპეა, ფრანსის პიკაბია და მარსელ დიუმანი გახლადთ. 70. როგორი ტაბარია სენე-პოლი ლონდონში? 71. ქვეყნისა და ხალხის წინაშე სამომარი ვალდებულებების თავიდან ამცდელები აღამიანი. 72. ფეხბურთელი, რომელსაც ყველაზე ბევრი გოლი აქვს გაგანით მსოფლიო ჩემპიონატების ისტორიაში. 73. გროპიკული მარადმწვანე მცენარე. 77. ჩვენი მითიური ამირანის ერთ-ერთი მმა. 78. ფოტოაპარატის შემადგენელი ნაწილი. 82. რაიმე სასრული მათემატიკური სიდიდე, რომელიც წარმოადგენს უსასრულოდ მცირე შემადგენელი ნაწილების ჯამს. 83. ცეცხლსასროლი იარაღის ლულის დიამეტრი. 84. ქართული თურნალიც და ბერძნული ანბანის ბოლო, 24-ე ასოც. 88. მოკლე დისგანციაზე მორბენალი მძლეოსანი. 89. მეუღლის დაღაგი, ანუ რა? 90. მოგლანდის ქალაქი, სადაც კიორლინგის საერთაშორისო ფედერაციის მგაბ-ბინა მღვაბრეობს. 94. სახელი ქალისა, რომელიც ცნობილ ძილისპირულს („summertime“) უმღერის ჰაწაის ჯოჯო გროშინის ოპერაში „ნორგი და ბესი“. 95. კერძი, რომლის უთავრესი ინგრედიენტებია ბრინჯი გახლავთ. 96. ვინ არის პიერი ქართულ კინემატოგრაფიაში? 100. ჩვენი მეღვას მამიდაშვილი ქალბაგონი, რომელმაც თავისი მიჯნური მინოგავრისა და ლაბარინთის გყველიდან იხსნა. 101. პოლონელი მწერლის, პოლესლავ პრუსის რომანი. 102. პირველი ქალბაგონი, რომელიც პეტერბურგის მეცნიერებთა აკადემიის წევრი გახდა 1889 წელსსოფია... 107. ძველი ეგვიპტური იეროგლიფის გამომიფრავი ფრანგი ეგვიპტოლოგიკან ფრანსუა... 108. ყორე ბიშეს ოპერა „კარმენის“ პერსონაჟი და ედმონ დანტესის საგროფოს სახელი ალ. დიუმას „გრაფი მონტე-კრისტოსი“. 109. წარსულის უქდიერესი მწვედი ჩოტურთელი. 113. უნგრული წარმოების ავტობუსის მარკა, რომლის უკანასკნელი მოპიკანენიც კიდეც ამაყად დადიან ჩვენს ქალაქში. 114. ცნობილი კომედიის ნათლია ინგლისელი ასტრონომიკემულ... 115. პეტრე ჩაიკოვსკის ოპერა „პიკის ქალის“ მთავარი პერსონაჟი, რომელიც მღერის არიას - „...?“. 119. დიდი კეისრის მოსახლე თვე. 120. რუსი ფერწერა-პეიზაჟისტი, პერღვიუნიკების ანხაგობის ერთ-ერთი წარმომადგენელი. 121. იგივეა, რაც ოპიუმი. 124. რა ერქვა კალმანს, ოპერეგების დილოსტატს? 125. პაგარა ყუთი, რომელსაც იაპონელები იმარტებენ კიბონთი და რომელიც მათ ჯიბეებს ამატენას არ აგრძნობინებს.

126. იხილეთ ფორმი 6, ბრედ... შაფაინა ვასო ელიკაჟილია

ილუსტრაციამეე კი წარმოდგენილია ნახაგი, რომელსაც „ცისფერი მოცეკვავეები“ ჰქვია და რომლის ავტორიც თქვენ უნდა გაისხენოთ, თუ, რა თქმა უნდა, ამის სურვილი გაგიჩნდებათ.

ეს არის საკმაოდ რთული ნახაგი, რადგან მასში ორი სხვადასხვა ფიგურაა გაერთიანებული და რამოდენიმე ასოსაგან შემდგარი სიგყვაც წერია; ეს ყველაფერი კი შექმნილია მათთვის, ვისაც ამ გაგანია ზაფხულში ღამით ძილი ვაკურთება და დროის მოსაკლავი საშუალების ძიებას დაიწყებს, თორემ ისე ღმერთმა დაგიფართო ამგვარ სისულელეებზე დროის ხარჯვისაგან.

<p>45</p> <p>60</p>	<p>1 3</p> <p>3 2 10 4</p> <p>2 2 3 2 9</p> <p>9 2 2 2 4</p> <p>8 8 2 2 2 2 8</p> <p>6 5 8 11 11 11 3</p>	<p>1 1</p> <p>4 1 2 1 1 2 1 1</p> <p>2 2 6 6 7 5 2 2 1 1</p> <p>2 8 3 2 4 5 10 9 8 10</p> <p>2 3 3 1 8 11 10 5 2 9 11 11 5 5 4 4 4 21 12</p> <p>3 3 5 2 2 1 2 2 7 2 1 1 6 6 6 5 6 5 6 22</p>	<p>7</p> <p>5 5 15</p> <p>5 2 2</p> <p>2 3 2 12 9</p> <p>3 1 3 1 8 6</p> <p>1 3 6 3 3 2 9 9</p>	
	<p>3 5 7 8 10 10 12 12 22 18 15 13 11 9 8 12 12 13 13 10 13 6 7 6 7 7 9 9 9 9 8 7 19 14 6 6 6 2 9 10 2 10 9 7 5</p>			
	<p>1 3</p> <p>2 1 1</p> <p>2 1 2 4</p> <p>2 2 2 1 1</p> <p>2 3 2 1</p> <p>2 6 1 2 1</p> <p>2 11 1</p> <p>2 2 2 10 3</p> <p>5 20</p> <p>3 6 12</p> <p>19</p> <p>5 18</p> <p>7 1 1 8</p> <p>2 1 2 1 1 10 4</p> <p>2 2 10 6</p> <p>2 2 11 5</p> <p>2 2 3 1 4 6 4</p> <p>2 2 3 8 5 4</p> <p>2 2 2 5 5 4</p> <p>2 2 2 1 3 5</p> <p>3 6 4 5</p> <p>5 1 2 8 5 5</p> <p>7 2 1 9 6 5</p> <p>2 2 1 10 7 5</p> <p>2 2 1 7 1 14</p> <p>2 5 1 14</p> <p>2 15 8</p> <p>2 14 6</p> <p>2 14 4</p> <p>2 12</p> <p>2 10 2</p> <p>2 5 3</p> <p>1 1 2</p> <p>2 1 2</p> <p>3 2 2</p> <p>4 3 2</p> <p>5 4 2 2</p> <p>5 5 5</p> <p>6 3 5 3</p> <p>6 4 6</p> <p>7 3 4 5 3</p> <p>7 7 6 1 2</p> <p>8 6 6 1 1 2</p> <p>8 6 8 3 2</p> <p>9 14 2</p> <p>22 2</p> <p>20 2 2</p> <p>19 5</p> <p>19 5</p> <p>19</p> <p>18 3</p> <p>16 5</p> <p>15 2 2</p> <p>12 2 2</p> <p>11 2 2</p> <p>10 2 2</p> <p>8 2 2</p> <p>7 2 2</p> <p>5 2 2</p> <p>2 2 2</p>			

12	კინოს სარეჟიზორი ფართი	კვლევა-სამკვრანლო ნიშანი	მორბენო ვიზუალური კოლაჟი	გალერეის გალაგანი კოლო	ჯორჯანო ბრუნოს მუგურ სოფელი	კორი-დის-შეპი-ნილი (3)	„თითბანი-რაგონა“ (7)	ლოგო რაგონი-ლილი ყველი	ჯეკ ლონდონის-ეული მარბინის მპარი	ქალაქი იბალი	გალაქ „ლონკი-სონის“ შეპ-მეული	ქალის თავსა-ბარაპი	ჩანა-ფიქრი (4)	ბაი-ყუბის მპარი-ლით მზარდი მხე-ნარა	შეპ-ყუბის თეთრი ქალღი	
		(10)	(8)	(9)	(4)	კომპი-უბი-კლაპი-ვა (4)	პიბ-ღარის მყოლი (3)	(6)	(6)	(6)	(6)	(7)	(7)	(9)	(4)	(4)
ქველი ღვლა-ქალაქი	(6)	„ღვლა-ზეპი-ლილის“ ნეპრი	ღვლა-აბაპი-ქინო-კინო-როლი	სანი-ლით-თეპი-უპილის-ქინო-როლი	(7)	ქეთოს ვაჭარი მამა	(6)	„სანი-ღვლო სარბინის“ ქალაქი	(6)	ქველი	მხეპრ. აბა-რიქის ქვეყ-ანა	(9)	მამის-მარბ-მეული მუპა	(9)	მამის-მარბ-მეული მუპა	
როგორია შეპრამეული ღვლა?	(5)										5					
ბრუნ-ქული ნიღი (7)		სიგარის ქველაგარი საზოპი (4)														
ქალაქი ნეპლან-შეპი (4)		კომპ-რაპილი (5)														
ქალაქი ფილიპ-ნიეპი (8)		ოსტატონის საზოპი ქარაბეპი (4)	7													6
ქალაქი აბ-პი (6)		პარუს ვალაჟა (4)														
„კოპ“-ის ნიღა (3)		განხეტი-ქილიპის ღვთაეპა (5)						4								
სალამის ანთონი (4)		საბანეპო ღვლა (5)														
ინან-პრეული ფორმა (5)		მანჩაქლის საფხე. გუნღი (4)														
ქველი სოფხეთის ღვლაქალ (5)		ფრანგი მანჩიოპი. ფილიპ... (5)														
(.....) მალმეპი. გიბარისტი (5)																
ქლიპის ჩეპეპარი ჟიპი (9)																
ყველიღვის სახეპა (6)								2								
მხანის ქეპის ფორმა (5)		ინგლ. პრინეპის კოლაჟი (5)														
მეხლის ინღარი ღვთაეპა (4)																
ორთაბ-რქოლა (6)		სიყვა-რულს შეიქმს (4)														
აბაქონეი მორინღრა ღვლფინი (4)																
ყველაზე მხეპიანი გეული (5)			3													
საფრანგეთის ქესარეპიღვტი (8)																
„ქარვის (.....) ჩანღართული. ჩაქქარი ჩაქქარაბეპა...“ (5)							1									
ალგარტო მორაპიან-რომანი (6)																
„ქანღღრაპი“ უიგელოღ გეიქნეპეპული გოქა (5)																
თიქის ანღღგი თიქთითა (6)																

1 2 3 4 5 6 7

გმ-20 საუკუნის 500 ყველაზე ცნობილი ადამიანი

412. იოსებ სტალინი

(1879-1953)
(სტალინის შესახებ ნებისმიერ თვეებთან უკეთესი ინფორმაცია მოუპოვება, ამიტომაც არ ვებუდავთ იმას, რაც ჩვენთვის ხელმისაწვდომ უცხოურ წყაროებშია დაფიქსირებული.)

413. ჯონ სტეინბეკი

Steinbeck, John (1906-1975)
ამერიკელი მწერალი
ჯონ სტეინბეკი პირველ რიგში ცნობილია, როგორც ნოსტალგიური გრძნობები გამომწვევი მწერალი, რომელიც სოფლის უბრალო ადამიანების შესახებ წერს და ამ მხრივ განსაკუთრებით აღსანიშნავია ამერიკელი ხალხის შესახებ შექმნილი ეპიური თხზულება „მრისხანების მტევნები“. 1962 წელს სტეინბეკს მიენიჭა ნობელის პრემია ლიტერატურის დარგში.

414. ქსენო სტივენსი

Stengel, Casey (1890-1975)
ბაიბილიისტი
ერთ-ერთი უძლიერესი მოთამაშე ამერიკული ბეისბოლის ისტორიაში, რომელმაც 14 წარმატებული სემონი გააგარა „ნიუ-იორ იანკის“ კლუბში და შემდგომ ამავე გუნდის მწვრთნელი გახდა.

415. გლორია სტეინემი

Steinem, Gloria (1934-)
ამერიკელი ჟურნალისტი
მოღვაწეობა დაიწყო როგორც ქალთა ჟურნალებში გამოქვეყნებული მსუბუქი ხასიათის სტატიების ავტორმა, მაგრამ დროთა განმავლობაში მისმა ჟურნალისტურმა ორიენტაციამ მკვეთრად გამოხატული ფემინისტური ელფერი მიიღო, რამაც იგი ქალთა უფლებების დამცველ აქტიურ მოღვაწედ იქცა.

416. ისააკ სტერნი

Stern, Isaac (1920)
ამერიკელი მვიწილი
მისი სენიური დებიუტი 11 წლის ასაკში შედგა და 20 წლისას უკვე მსოფლიოს ერთ-ერთი უდიდესი მუსიკოს-შემსრულებლის სახელი ჰქონდა მოხვეჭილი. მას შემდეგ არ ყოფილა არცერთი პრესტიჟული სცენა და ფესტივალი, სადაც სტერნს მაყურებელთა ოვაციები არ დაემსახურებინოს. მისი თაოსნობით შეიქმნა ამერიკა-ისრაელის კულტურული ურთიერთობის ორგანიზაცია და ისრაელის ეროვნული სამუსიკო ცენტრი. წლების განმავლობაში თანამშრომლობდა კარნეგი-ჰოლთან და ითვლებოდა მისი ლიდერად.

417. იგორ სტრავინსკი

Stravinsky, Igor (1882-1971)
რუსი კომპოზიტორი
პეტერბურგში დაბადებულმა რუსული წარმოშობის კომპოზიტორმა იგორ სტრავინსკიმ, შესაძლოა, ყველაზე დიდი ზეგავლენა იქონია მთელი XX საუკუნის მუსიკის განვითარებაზე. 1910-11 წლებში დადგმულმა მისმა ფოლკლორულმა სა-

ბალეტო სექსკლემბა თითქმის სენსაციური გამოხატულება პოვა მუსიკის სამყაროში. 1914 წელს იგი გადასახლდა საფრანგეთში, 1939 წლიდან კი ცხოვრობდა აშშ-ში და 1945 წელს ამ ქვეყნის მოქალაქეობაც მიიღო. 1962 წელს, 48 წლიანი პაუზის შემდეგ, სტრავინსკი პირველად ჩავიდა რუსეთში და დიდი საგასტროლო გურნე გამოართა.

418. ადლაი სტივენსონი

Stevenson, Adlai (1900-1965)
აშშ-ს სახელმწიფო მოღვაწე
უმაღლესი იურიდიული განათლების მიღებისთანავე სახელმწიფო სამსახურში ჩაღვა. მეორე მსოფლიო ომის წლებში დიპლომატიურ საქმიანობას ეწეოდა. ომის შემდეგ იყო აშშ-ს წარმომადგენელი გაერო-ში, შემდეგ ილინოისის შტატის გუბერნატორი. 1952-56 წლებში საპრეზიდენტო არჩევნებში დამარცხდა დუაიტ ეიმენჰაუერთან. სიცოცხლის ბოლო წლებში იყო აშშ-ს ელჩი გაეროში.

სტალინი

სტენგი

419. ჰენრი ლუის სტიმსონი

Stimson, Henry Lewis (1867-1950)
აშშ-ს სახელმწიფო მოღვაწე
მოღვაწეობა დაიწყო უილიამ ჰაუარდ ტაფტის ადმინისტრაციაში, როგორც თავდაცვის მინისტრში, შემდეგ წლების განმავლობაში იყო აშშ-ს სახელმწიფო მდივანი. მეორე მსოფლიო ომის წლებში აქტიური მონაწილეობა მიიღო ატომური ბომბის შექმნასა და გამოყენებაში.

420. აჩმად სუჰარნო

Sukarno, Achmad (1901-1970)
ინდონეზიელი
ინდონეზიის ეროვნული პარტიის ერთ-ერთი დამაარსებელი (1927 წ.) და მისი თავმჯდომარე. 30-იან წლებში, ნიდერლანდელი კოლონიზატორების წინააღმდეგ ბრძოლისათვის არაერთხელ იყო დაპატიმრებული. მეორე მსოფლიო ომის დამთავრების შემდეგ გახდა დამოუკიდებელი ინდონეზიის პირველი პრეზიდენტი. 1955 წლის იყო ბანდუნგის კონფერენციის ჩატარების ერთ-ერთი ინიციატორი.

421. სუჰარტო

Suharto (1921)
ინდონეზიელი პოლიტიკოსი
დაიბადა კუნძულ იავაზე მდებარე პაგარა სოფელში. ყმაწვილობიდანვე ჩაება პოლიტიკაში კოლონიზატორების წინააღმდეგ ბრძოლაში, სამსახური დაიწყო ერთგულ-განმათავისუფლებელ არმიამი და მალე მისი ერთ-ერთი წამყვანი ოფიცერი გახდა. 60-იანი წლების დასაწყისში სუჰარტომ თავდაცვის მინისტრის პოსტს მიაღწია და აქტიური ბრძოლა დაიწყო საპრეზიდენტო პოსტის მოპოვებისათვის, რასაც მიაღწია კიდევ 1968 წელს დიდი სისხლისღვრის შედეგად და თითქმის 30 წელი ერთპიროვნულად მართავდა ქვეყანას.

ისააკ სტერნი

ადლაი სტივენსონი

1998 წელს მძიმე პოლიტიკური და ფინანსური კრიზისის გამო-ისობით სუჰარტო იძულებული შეიქნა დეკრეტებინა თავისი პოსტი.

422. სუნ იატსენი

Sun Yat-Sen (1866-1925 წწ)
ჩინელი პოლიტიკოსი
დაიბადა შეძლებულ ოჯახში და საშუალება ჰქონდა საფუძვლიანი განათლება მიეღო ჰონგ კონგში. მალე რევოლუციურ მოძრაობაში ჩაება და იძულებული გახდა 1905 წლამდე ემიგრაციაში ეცხოვრა. მისი ინიციატივით შეიქმნა სახალხო ორგანიზაცია გუნმენსო, რასაც წარმმართველი როლი მიენიჭა 1911-13 წლების სინხაის რევოლუციაში. 1912 წელს იგი არჩეულ იქნა ჩინეთის პირველ პრეზიდენტად, ამავე წელს დააარსა გომინდანის პარტია, მაგრამ მალე კვლავ მოუხდა ემიგრაციაში წასვლა. 1917 წელს დაბრუნდა ჩინეთში და სიცოცხლის ბოლომდე სამთავრობო ოპოზიციის ლიდერად ითვლებოდა.

423. ჰელენ ბროკი

Taussig, Helen Brooke (1899-1986)
გიდეოლოგი
იგი იყო პირველი ქალი, რომელიც ჯონ ჰოპკინსის სამედიცინო სკოლის საპატიო პროფესორი გახდა. ჰელენ გოსიგის ინიციატივით

შეიქმნა ისეთი ახალი დისციპლინა, რასაც შემდგომ პედაგოგიული კარდოლოგია ეწოდა. მისი ხელმძღვანელობით განხორციელდა არაერთი ოპერაცია მიმართული ბავშვთა კარდოლოგიური პრობლემების გადაჭრის საქმეში. 1965 წელს ლექტორი გოსიგი გახდა პირველი ქალი, რომელიც ამერიკის კარდოლოგიური ცენტრის პრეზიდენტად აირჩიეს.

424. მაქსველ ტეილერი

Taylor, Maxwell (1901-1987)
ამერიკელი სამხედრო მოღვაწე
მონაწილეობდა ყველაზე რთულ და საპასუხისმგებლო ოპერაციებში, რომლებიც მეორე მსოფლიო ომის დროს განხორციელდა აშშ-ში. 1953 წელს ხელმძღვანელობდა აშშ-ს არმიის კორეაში. 1964 წლიდან იყო აშშ-ს ელჩი სამხრეთ ვიეტნამში. გვილრი იყო ერთ-ერთი მათგანი, ვინც პრეზიდენტ ჯონსონის დაარწმუნა ვიეტნამში აშშ-ს არმიის შეყვანის აუცილებლობაში და ითვლება ამ ომის წამოწყების ერთ-ერთ ინიციატორად.

425. ელიზაბეტ ტეილერი

Taylor, Elizabeth (1932)
ამერიკელი მსახიობი
ელიზაბეტ ტეილერი, გარდა სხვა დამსახურებებისა, ისტორიის შემორჩენა, როგორც პირველი ბავშვი, ვისაც მთელი მსოფლიოს ყურადღება და პატივი ერგო, როცა 12 წლის ასაკში პირველად გამოჩნდა ეკრანზე. მთელი თავისი ხანგრძლივი კარიერის მანძილზე, რაც გრძელდებოდა და გრძელდება ალსაჟე, ელიზაბეტ ტეილერისადმი არასოდეს განულებულა მაყურებელთა ინტერესი. მისმა საოცარმა ნიჭიერებამ და გარეგნობამ, აგრეთვე სკანდალურმა პირადმა ცხოვრებამ და მრავალგზის ქორწინებამ, ელიზაბეტ ტეილერი ჰოლივუდის ერთ-ერთი უცნაულად აქცია

426. არტურ ტედერი

Tedder, Arthur (1890-1967)
ბრიტანელი სამხედრო მოღვაწე
დიდგვაროვნული წარმოშობის მქონე, ბარონი არტურ ტედერი მონაწილეობდა როგორც პირველი ასევე მეორე მსოფლიო ომების პერიოდებში და თავისი ქვეყნის არმიის საჰაერო ძალების შეუცვლელ მეთაურად ითვლებოდა.

427. ედვარდ ტელერი

Teller, Edward (1908)
ამერიკელი ფიზიკოსი
დაიბადა უნგრეთში. სწავლობდა და მუშაობდა გერმანიასა და დიდ ბრიტანეთში. 1935 წლიდან ცხოვრობს აშშ-ში. გამოქვეყნებული აქვს ნაშრომები ბირთვულ ფიზიკასა და ასტროფიზიკაში. იყო მონაწილე ამერიკული ატომური და ენერგეტიკული ბომბების შექმნის ხანგრძლივი პროცესისა.

ისტორიული მსგავსება

ვაიომინგის გერმანიის იმპერიის დროს 11 000 წლის წინ დააღწა ადამიანმა ფეხი; ესენი იყვნენ მცირე ჯგუფისაგან შემდგარი მონადირეები, რომლებიც ძირითადად ბიზონებზე ნადირობდნენ. პირველმოსახლე ინდიელებს შორის კი შოშონები და პენიონები გომის ინდიელები ღმინირებდნენ. ინდიელთა იდიოური ბაგონობა ვაიომინგში XVIII საუკუნემდე არ დარღვეულა, თუმცა ევროპელთა გადმოსახლების ფაქტს ისინი კარგად იცნობდნენ, რადგან მათგან შეძენილი თუ მოპარული ცხენებით მნიშვნელოვნად გაიუმჯობესეს საკუთარი ყოფა-ცხოვრება.

პირველი ევროპელები

პირველი ევროპელები ვაიომინგში დაახლოებით XVI-XVII საუკუნეების მდებარე გამოჩნდნენ და ესენი მოგზაურობის კინით აღძრული ესპანელი ვაჭრები იყვნენ, თუმცა მათი სტუმრობა მეგისმეგალ ეპიზოდურ ხასიათს ატარებდა. ვაიომინგში დასახლებული პირველი ევროპელები, რომელთა სახელი ისტორიის შემორჩა ფრანგი ვაჭარი ფრანსუა დე ლა ვერენდიე და მისი ძმა ლუი კოზმეი იყვნენ. ეს მოხდა კი 1743 წლით თარიღდება.

ვალსუნი დასახლების ათვისება

1803 წლის ლუიზიანის გარიგების შემდეგ აშშ-ს იურისდიქცია ვაიომინგის აუთისებელ მიწებზეც

გაერცელდა, თუმცა მისკენ გახედვა ხანგრძლივად არავის უფიქრია. პირველი სერიოზული ექსპედიცია, რომელიც წყნარი ოკეანის მიმართულებით განხორციელდა 1811 წელს შეიქმნა, რომლის მარშრუტში ძირითადი ყურადღება სწორედ ვაიომინგის გაცნობას დაეთმო. სწორედ ამ ექსპედიციის თანმხლებ პირთა გარკვეულმა ჯგუფმა გამოთქვა სურვილი ვაიომინგის აუთისებელ გერიგორიებზე დამკვიდრებულებიყვნენ, თუმცა ეს პროცესი 1820 წლამდე შეწყდა, ვიდრე დასავლეთისაკენ დაძრული ადამიანების ნაკადიდან ცალკეულმა პირებმა არ შეაფასეს ღირსეულად აღნიშნული რეგიონის რესურსები. სწორედ ამ პერიოდში დაიწყო მოახალშენეთა არცთუ მასობრივი, მაგრამ მაინც მნიშვნელოვანი დამკვიდრება ვაიომინგის მიწებზე, რომელთა ძირითად საქმიანობას მესაქონლეობა და სახარკებლო წიაღისეულის ძიება წარმოადგენდა.

ველური დასავლეთის საბოლოო ათისების შემდეგ ვაიომინგი წყნარი ოკეანისაკენ მიმავალი მთავარი სარკინიგზო მაგისტრალის საკვანძო უბანი გახდა და, მიუხედავად მოსახლეობის სიმცირისა, 1890 წელს აუცილებლობად იქცა ვაიომინგის ცალკე შტატად გამოცხადება.

შტატები

ვაიომინგი (Wyoming) - მდებარეობს აშშ-ს ცენტრალური რეგიონის დასავლეთ ნაწილში. ეს არის ერთ-ერთი ე.წ. „უდაბურ შტატთაგანი“, სადაც მოსახლეობის მინიმალური რაოდენობა ცხოვრობს.

ვაიომინგი აშშ-ს 1803 წელს გადაეცა ლუიზიანის ცნობილი გარიგების საფუძველზე. დამოუკიდებელი ადმინისტრაციულ ერთეულად 1868 წელს გამოცხადდა, თუმცა შტატის სტატუსის მინიჭებას კიდევ 22 წელი დასჭირდა და 1890 წლის 10 იანვარს მანაც მიიღო აშშ-ს შემადგენლობაში, ქრონოლოგიური რიგის მიხედვით 44-ე დაბრუნებად შტატად, ყოფის უფლება.

ვაიომინგი ბუნებრივი რეგიონების თვალსაზრისით ოთხ ძირითად ნაწილად იყოფა, რომელთა ძირითადი განმასხვავებელი ნიშანი გყის საფარის არსებობა-არარსებობაა.

ამ შტატს წამყვანი ადგილი უკავია როგორც ნავთობის, გაზის და ურანის მოპოვების საკითხში, ასევე მაგყლის წარმოების სფეროშიც.

შტატის უმთავრეს ღირსშესანიშნაობად იელოუსტონის ეროვნული პარკი ითვლება.

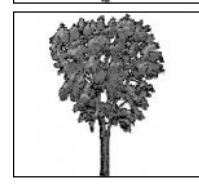
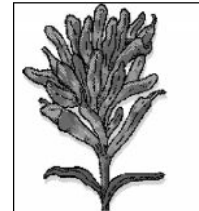
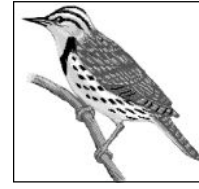
სახელი „ვაიომინგი“ ოფიციალურ ამერიკულ გეოგრაფიკაში 1865 წელს გამოჩნდა და ეწოდა უდაბურ რეგიონს, რომელიც ოუგა-კოლორადოსა და მონტანას შტატებს შორის მდებარეობდა. სიტყვის წარმომავლობა დაკვირვებულ აბორიგენთა ენასთან და ცნება „chewewamini“ -საგან („დიდი ველური“) უნდა მოდიოდეს. ვაიომინგს სხვაგვარად „კოვობების შტატს“ და „თანაბარუფლებიანობის შტატსაც“ უწოდებენ.

ვაიომინგი (wī-ō'ming)
შტატის მოსახლეობა - 253,350 კვ.კმ. (97,819 კვ.მილი)
- აშშ-ს სიდიდით მე-9 შტატი.
მეცნიერული სიგრძე - 444 კმ
მეცნიერული სიგანე - 586 კმ
მოსახლეობა - 455 000 (1995 წ.)
მოსახლეობის სიმჭიდროვე - 2 ადამიანი 1 კვ. კმ.-ზე
აღინიშნავილი სანტი - შაინი.

შაინი - მდებარეობს შტატის სამხრეთ-აღმოსავლეთ ნაწილში, დაფუძნებულია 1867 წელს, როგორც დასავლეთისაკენ მიმავალი რკინიგზის საკვანძო პუნქტი და მას შემდეგ ითვლება მთელი რეგიონის არა მარტო ადმინისტრაციულ, არამედ სამრეწველო-კულტურულ და ერთ-ერთ მსხვილ საბანკო ცენტრადაც.

1890 წელს, როცა ვაიომინგი აშშ-ს დამოუკიდებელ შტატად გამოცხადდა, შაინს ოფიციალურად მიეცა დედაქალაქის სტატუსი.

ღროშა - წითელ ფონზე ლურჯი კვადრატის ბიზონის გამოსახულებით

ღარიბი - წარწერით Great Seal of the State of Wyoming

ფრინველი - გორილა (Western Meadowlark);

ყვავილი - ინდური ფურჯი (Indian Paintbrush)

ხე - ალვა (Cottonwood).

ღვივი - ინგლ. - Equal Rights (თანაბარუფლებიანობა)

- ვაიომინგი 23 ოლქადაა დაყოფილი.

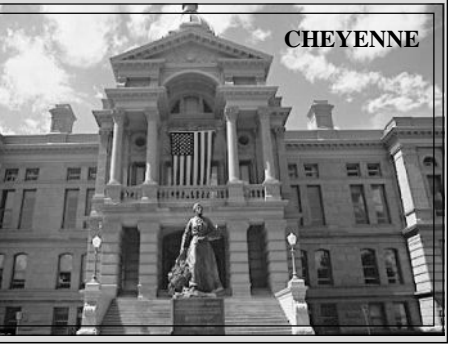
- ეს შტატი აშშ-ში 50-ე ადგილია მოსახლეობის რაოდენობის მხრივ.

- მხოლოდ ალასკა ჩამორჩება ვაიომინგს მოსახლეობის სიმჭიდროვის საკითხში.

- შტატის მოსახლეობის 94,2%-ს ევროპიდან გადმოსახლებულთა შთამომავლები შეადგენენ, 2,1 % ეკუთვნით აბორიგენ ამერიკელებს, 0,8%-ია შვედური კანიათა რიცხვი, 0,6 % - აზიო-ოკეანეთიდან გადმოსახლებულები.

- ვაიომინგის მოსახლეობის დიდი უმრავლესობა, რელიგიური თვალსაზრისით, პროტესტანტებად ითვლება, საკმაოდ არიანი მორმონები და ბაპტისტებიც. მთელი მოსახლეობის დაახლოებით 18 პროცენტი კათოლიკური ეკლესიის აღმსარებლობას განეკუთვნება.

- ვაიომინგის უდიდესი ქალაქებია: შაინი (50 000), კასპერი (46 000), ნიუარკი (27 000), როკ-სპრინგსი (20 000).

მე-20 საუკუნის სკანდალური პიროვნებები

I sadora Duncan

დაიბადა 1878 წლის 26 მაისს სან-ფრანსისკოში გარდაიცვალა 1927 წლის 14 სექტემბერს ნიუაიში.

აისელორა დუნკანის ცხოვრება თავიდანვე იმის სრულ გარანტიას იძლეოდა, რომ მისი დინება ერთობ უცნაური და ცვალებადი იქნებოდა.

„ბავშვის სასიათი დედის საშობივე ყალიბდება. ჩემს დაბადებამდე დედამი დიდ ტრაგიკულ განიცდიდა და არაფრის ჭამა არ შეეძლო, გარდა „ფორლიტის საკვებისა“ ანუ კობორჩხალისა, რასაც ყინულოვან შამპანიურს აყოლებდა. ამიტომაც, როცა მეკითხებოდა, თუ როდის დაიწყო ცეკვა, ასე ვასუსხობ - ცეკვა დედის საშობი დაიწყო... შესაძლოა, კობორჩხალის და შამპანიურის გამოიწვიოს.“

ბავშვობა

ერთობ უძებლო და უბედური გამოცდა აისელორა დუნკანის ბავშვობა. მამამისი, ჯოზეფ დუნკანი, ხელმოცარული კაცი იყო და როცა მთლად გაკოტრდა, გაიქცა და სამი შვილი და ჯერ კიდევ არშობილი აისელორა დედის და ბედის ანაბარა მიაგოვა, რომელთაც არსებობის არანაირი სახსრები არ გააჩნდათ. აისელორაც მალე დაიბადა (სხვა რა გზა ჰქონდა!) და სხუი წლამდე მდივს რომ მიაღწევინეს, მეექვსე წელს უპაგრონო ბავშვითა სკოლის ხელმძღვანელობა მოაგყუეს - ბავშვი მერვე წელშია და მანდ მყოფი მიუსაფარი ბავშვების გვერდით დასვითო.

არა, დედას მთლად არ მიუტოვებია ნაბოლარა გოგონა! შაბათ-კვირას უშამო ოჯახი მაინც ახერხებდა ერთად თავმოყურას და ქვეყნობიერად რაღაც ანგისამყაროსიული მსოფლმხედველობის ჩამოყალიბებას, რასაც საფუძვლად სიდაგაკე ეწო და სახელად „დუნკანების კლანი“ ერქვა. სხვა რამ საინტერესო და სახალისო აისელორას არდრულ ბავშვობას არა გააჩნდა რა და მანან ერთ მშვენიერ დღეს, 13 წლის ასაკში, ისე მიაგოვა სკოლაც და მისი ბაიყუში მასწავლებლებიც, რომ უკან არ მოუხედავს.

ჩიკაგოში

სკოლა მიაგოვა და ცეკვა დაიწყო - თავისთვის, შემდეგ მეგობრებისთვის, შემდეგ ქუჩისთვის და ასე შემდეგ და თანდათანობით 18 წლის ასაკამდე მიაღწია, როცა სან-ფრანსისკოდან ჩიკაგოში თავისუფლად (და ნებართვით!) შეძლება გამგზავრებას. საცეკვო აღვლილი კი აღვიღად მოიძია უკვე უმარმაზარ მეგობრისად ქცეულ ჩიკაგოში და გროშების მოგზავნა შეძლო და იქვე კინალამ კისერზე წაიგება, რადგან ლამის და კინალამ ქორწინების ყულფში არ ამოყო თავი. საქმე იმაშია, რომ მისმა ერთ-ერთმა პირველმა თავყანისმცემელმა, წითურმა პოლონელმა, 45 წლის ივან მიროსკიმ „სათანადო დანგერებსა“ გამოამტკანა მის მიმართ და გასამრჯელისაც ვგარიანს დაჰპირდა, მაგრამ მალე გაირკვა, რომ ეს ემიგრანტის სლავი წმინდაწყლის ავანგურისი იყო და თანაც, არ დაგვიწყდეთ, - ცოლიანი! ერთი სიგყვით, ეს პირველი უძებლო რომანი დასაწყისშივე ჩაიფერულა, მაგრამ, სამწუხაროდ ერთობ სიმბოლური აღმოჩნდა, რადგან მას შემდეგ თითქმის არცერთი სასიყვარულო თავგადასავალი ბედი აღარ სწყალობდა აისელორას და საფლავში ისე ჩაივდა, რომ ნამდვილი სიყვარულის მაღლი და გემო არ უგრძენია.

საკუთარი თავის ქიჯა

ცეკვა არასოდეს მობეზრებია და არც თავყანისმცემელთა ნაკლებობა უგრძენია, მაგრამ რაღაც შეუყნობი შინაგანი სამყარო კარნახობდა მას, რომ ასე ცეკვა არ შეიძლებოდა. იმ ეპოქის საბალეტო გრადიციები მაკრ ჩარჩოებში იყო მოქცეული და უფრო კანონებს ემორჩილებოდა, ვიდრე შთაგონებას. არადა, ცეკვისათვის შობილი ეს ქალი, რომლის შესახებ ვედილობთ, საინტერესო საუბარი გამოგვივიდეს, ვერასოდეს დამოზრდილობდა შემდეგულ ნორმებს, რადგან ცეკვა მისთვის იყო აღამიანის ბუნებრივი მოძრაობა და არა ძალდაგანებითი აწრიალება სხეულისა, რადგან ცეკვა სულიდან მომდინარე მითრთოლგარების დასტური იყო და არა მათემატიკურად გათვლილი ილეთების გროვა. შესაძლოა, უბრალო პროტესტის ნიშნადაც მოხდა ის, რომ თვითღ წლის მოცეკვავემ დაარღვია ყველა წესი და რიგული და უკვე საგანგებოდ მისთვის მოწყობილ საღამოებზე ასრულდა ისეთ ეპოტიკურ, საიდანდაც და როგორღაც შექმნილ ცეკვებს, რასაც მაყურებელი არ აკლდა, მით უმეტეს, რომ ეს (თავხედი!) გოგონა სრულიად ფხვნიშველი როკავდა სოლიდური პუბლიკის წინაშე.

თუმცა არც ის შეიძლება ითქვას, რომ აისელორა არ სწყალობდა საბალეტო ხელოვნებას და მისი არა გაეგებოდა რა, პირიქით - ნიჭიერებას და მთლად ოსტატობას ისიც სათანადოდ აფასებდა და აღტაცებით უმშვერდა იმ ეპოქის გენიალური ბალერინების გამოხელებს, ასეთი კი მაშინ რუსი პავლოვა იყო, რომელთანაც მალე მეგობრული ურთიერთობიანც კი გააბა.

ნიკაპლი ბასტროლი და რიმიტი მიქნარაბი

1903 წელს აისელორა ოჯახთან ერთად ევროპაში გადაზარდა, სადაც თრიოლე სოლო კონცერტის შემდეგ იმდენად გაუკოტრესა მათი მღგობარეობა, რომ საბერძნეთში სამოგზაუროდ წახვლავ გადაწყვიტეს. არც ამ მოგზაურობას ჩაუვლია უკვალოდ მოცეკვავე (და არა ბალერინა!) ქალი-სათვის. რა თქმა უნდა, იმის მტკიცება, რომ ამ უბედულ ქვეყანაში აისელორა დუნკანმა რაღაც მაგიური ენერგია შეიძინა არ იქნებოდა მთლად მართალი, მაგრამ არც ისაა ჭეშმარიტებას მოკლებული, რომ მისმა უსაზღვრო წარმოსახვამ და სათუთი ნიჭიერებით გაწამებულმა სულმა მცირე ხანში მიიღო ის მუხტი შემოქმედებისა, რასაც ბრიყვები ვერასოდეს ემიარებოდნ.

***

ავანგურისტი მიროსკის შემდეგ ცნობილია კიდევ ერთი კაცი, რომელმაც, მცირედი და უმნიშვნელო, მაგრამ მაინც „რომიოს“ როლი შეასრულა მის ცხოვრებაში. ეს იყო ოსკარ ბერევი, სლავური წარმოშობის ნიჭიერი, პოპულარული უნგრელი მსახიობი და ენებანი მოყვარული ქალები-სა (...არადა, რა სასჯელი იყო განგებისა, რომ საყვარლებიც და ქმარს სულ სლავური წარმოშობისანი ხვდებოდნენ?!). დაიხ, ოსკარ ბერევიც მოგახსენებდით, რომელთანაც საქმე იმდენად მღაპრულად წარმართა, რომ მათ თავი უფლისწულ-მშეთუნახვი ეგონათ, მაგრამ, როგორც მღაპარს სწევია, ყველაფერი მალე დასრულდა, რადგან ბერევიმ ოჯახურ ილიას თავგებულად უსამსახიობო კარიერა არჩია და გაიქცა.

შემდეგი შუალედური მიჯნური იყო ვინმე ჰენრიკ კოლე, მწერალი და პედაგოგი (ასევე ცოლიანი), თუმცა, როგორც ამბობენ, დუნკან-გოდეს დეეტი მხოლოდ „პლაგონური სიყვარული“ იკმაყოფილებდა პატივმოყვარეობას, ამიტომაც სულ მალე გამოჩნდა კრევი...

გორდონ ქაიანი!

ეს იყო უნიჭიერესი რეჟისორი თეატრალური სამყაროსი, სულ საქმით დაკავებული, სულ მოუცლელი, სულ ვალებში გაჭვდილი და სულ საყვარელი და სასურველი არა მხოლოდ აისელორასთვის, არამედ რამოდენიმე სხვა ქალისათვისაც. აისელორას ყველა ბიოგრაფი კი იმას ამტკიცებს, რომ ეს იყო უშობოდ მოყვარული წყვილი, რისი დასტურიც მრავლად შემორჩენილი საგრაფიო ბარათები და წერილებია, სადაც იმ ეპოქის შესაფერადაა გადმოფრქვეული გრძობათა ნაკადი.

ასეა თუ ისე, ამ სიყვარულმა თავისი ნაყოფიც გამოიღო პაგარა გოგონას სახით, რომელსაც დედამ დიდრა დაარქვა, ეს მოხდა მაშინ, როცა უკვე დიდი მოცეკვავედ აღიარებულ აისელორას დაბადებიდან 29 წელი შეუსრულდა.

სანი ინი 1907 წელს

სწორედ 1907 წელს ეწვია პირველად აისელორა დუნკანი რუსეთს და პეგერბურგში რამოდენიმე კონცერტი გამართა. ამავე პერიოდში დაუმეგობრდა იგი დიდ რეჟისორსა და მსახიობს კონსტანტინე სტანისლავსკის. ეს უკანასკნელი იმდენად იყო აღფრთოვანებული მოცეკვავის გაუცნობიერებული ოსტატობით, რომ საათობ-

ით შეეძლო მისი სხეულის რწვეისათვის ეცქრა, რაც უყურადღებოდ არ დარჩენია ქალს და აქედან რაიმე სარგებლის მოძიებაც კი მოისურვა, ანუ (როგორც თავად წერს საკუთარ ბიოგრაფიაში): აისელორამ ერთხელ პირდაპირ გუჩებში აუცოა სტანისლავსკის და, რაც არ უნდა პარადოქსულად ქვდრდეს, გოგნებამდე მიიყვანა თეატრის ეს გენიალური რეჟორმატორი, რომელიც მალევე გამოერკვა სიგუაციიდან და უშალ გააცნობიერა ამ ურთიერთობის „შეამოცანა“.

სტანისლავსკის მაშინ უკითხავს აისელორასთვის:

„ბავშვს რა მოეუხერხობოთ?“

„რომელ ბავშვს?“ - თავის მხრივ დაბნეულა ქალიც.

„ჩვენსას“ - უპასუხია დიდ რეჟისორს და, დაუნახავს რა სიცლისგან გადაბეირებული ქალი, გატრიალებულა და უკანმოუხედავად წახვლა.

„ღვთაებრივი შიშველუხეხებას“ საოცარი ცხოვრება გაგალითია იმ უფსკრულისა, რაც სილაბაკუნა და ფუფუნებას შორის ძიხს...

მას აღვართავდნენ ნიჭისა და მშვენიერების გამო...

მისი შურღათი თავისუფალი ქხავის და კუბლიკის სიყვარულის გამო...

იგი დაიღუპა სიყვარულის გამო...

ასე დასრულდა მორიგი „სხვადასხვა რომანი“ აისელორა ლუკანის ცხოვრებაში, თუმცა ამ ორ დღე ადამიანს მეგობრული ურთიერთობა არასოდეს შეუწყვეტია ერთმანეთთან.

„**აი, ჩემი მილიონერი!**“
აისელორა კვლავ საშინელ მარტოობას განიცდიდა. ერთხელ, როცა იგი თეატრის საგრიმიროში იჯდა, მასთან შევიდა თმააწეწილი წვეროსანი მამაკაცი და გაეცნო:

„პარისი იუჯინ ზინგერი ვარო!“
„აი, ჩემი მილიონერი!“ - გაუფიქრებია ლუკანს. შესაძლოა, ეს ზოგადდ ქალისთვის (*შეგადად-შეგაქა!*) თვინსება - მილიონერზე ოცნება, მაგრამ იმ დროს აისელორას მართლაც სჭირდებოდა ბევრი ფული, რადგან უამრავი ვალი ჰქონდა გადასახდელი და, რაც მოთავაობა, ფუფუნებით ცხოვრება უყვარდა (გაჭირვებაში გატარებული ბავშვობის გამოისისით, ალბათ).

ეს მდიდარი და ხელგამოღობილი თავიანთსიყვითელი კი მართლაც ღვთის წყალობასავით მოეგვინა ჩვენი თხრობის გმირს.

„ლოენგინი“ (ასე უწოდებდა აისელორა პარისი იუჯინ ზინგერს) საკერავი მანქანის გამომოკინებლის, სწორედ იმ ცნობილი ზინგერის შვილი გახლდათ და მამისაგან დანაგოვარ უმარამაზარ ქონებას ფლობდა. აისელორა, რომ იცვებან, თავით გადაეშვა ამ ახალ რომანში, მით უმეტეს, რომ მოგებურობათა მთელი კასკადი აჩუქა მას ახლადშექმნილმა მიჯნურმა (...რომლისაგანაც, მხოლოდ სიყვარული კი არა, პაგარა ბიჭუნა პაგრიკი შეიძინა).

დაიხ, აისელორა ლუკანმა თითქოს და ლამის თავი ბედნიერად იგრძნო, მაგრამ ამ ბედნიერებას ის ჩრდილადა, რომ ზინგერის ნაშვირი უსაშველოდ ეგვიანი აღმოჩნდა და თავისუფლებასა და ფლირტის მოყვარულ ქალს არანაირ გასაქანს არ აძლევდა. არადა, მასაც ხომ უნდა გაეგო, რომ აისელორასთვის მამაკაცებთან არმთავი ცხოვრების აუცილებელი შემადგენელი ნაწილი იყო და ამის გარეშე არსებობა არ შეეძლო. ამასთანავე იგი (აისელორა) ბუნებრივი ამპარტავობითაც უხვად გახლდათ დაჯილდოებული და სულ იმას ამბობდა - „ჩემი ყიდვა არ შეიძლება“.

დაიხ, დაიხ, ამგვარ მესხა-შემოხლას შესაბამისი შედეგაც მალე მოჰყვა და მილიონერი ზინგერიც გაქრა მისი ცხოვრებიდან.

კვლავ კრანთი, კვლავ პარიზი
1913 წელს აისელორა, თითქმის სამშობლოდ ქვეულ რუსეთში დაბრუნდა, სადაც მას ორი შვილი ჰყავდა დატოვებული.

როგორც აისელორას ბიოგრაფები წერენ, იმხანად ქალს რატომღაც მისცა ბიოგრაფი ხილვები მიუძღვა, მისი სული გამოუმტებულ მღვდლარებაში იყო და იმასაც ამბობენ, რომ არაამქვეყნიურ მმანებრათა შორის იგი გამოუმტებოთ ორ პაგარა კუბოს ლანდავდა... არავინ იცის, რამდენად შეეფერება ეს ხინამდვილეს, მაგრამ მოვლენები ასე განვითარდა:

აისელორამ შეიღებო პარიზში წაიყვანა და კვლავ გადაეშვა „მოყოფილი ხელოვნების დედაქალაქის“ კაპრიზულ ცხოვრებაში. მთიერ ხანში მან ცხოვრება მოიწესრიგა და ბავშვები გუვერნანტ ქალთან ერთად ვერსალში გაამგზავრა; ეს საშინელებაც იმ დღეს მოხდა: გზად მიმავალ ავტომობილს რაღაც გაუფუჭდა თურმე,

მძლორი გადმოვიდა ძრავის შესაბოწმებლად, მაგრამ ვიდრემდე რაიმეს მომომქმედებდა, მძიმე ავტომობილი დამართმე დატორდა და ორ ბავშვთან ერთად სენაში გადაიჩხა...
* * *

თავად აისელორა არ გიროდაო - ამბობენ თვითმხილველნი, იგი, პირიქით, სხეებს ამვიდებდა და სწორედ ამან დააეჭვა მისი ახლობლები, რადგან მეგისმეგად უენაურად მოეგვენათ ასეთი თვალთმეცურე თივეშეკეება და არც შემცდარან - ორიდღე ღეში ქალი ლოგინად ჩავარდა და მთელი დარჩენილი ცხოვრებაც არასრულფასოვანი ადამიანის ცხოვრებით იფასურა.

მძროსთმიანი პოეტი

1921 წელს კომუნისტური რუსეთის ხელოვნების ქურუმმა ანატოლი ლუნაჩარსკიმ ოფიციალურად შესთავაზა აისელორას, რომ მოსკოვში ცეკვის სკოლა გაეხსნა. აისელორასთვის საბჭოურ გარემოში შესვლა სხვა ცხოვრებაში გადაბარებას ნიშნავდა და მანაც თანხმობა გამოთქვა ამ წინადადებაზე, მაგრამ კომუნისტების კეთილგანწყობა დიხხანს არ გატრძელებულა „მოყოფილი იმპერიალიზმის ავანტიურაში“ და ქალი მალევე შეუღლა უკან დაბრუნებისათვის მზადებას, მაგრამ ამ განზრახვას წინ აღუდგა ერთი უენაური ფაქტორი... სერგეი ესენინი!
* * *

იმხანად აისელორა სიმსუქნეშეპარული, მოკლედ თმაშეკრილი 43 წლის ქალი იყო, ესენინი კი 27 წლის, ოქროსთმიანი, ათლეტური აღნაგობის ახალგაზრდა კაცი გახლდათ. დასკვნები თავად გამოიტანეთ, განგებისეული „სასჯელის“ წინაშე ვალდობლად კი აისელორა ლუკანი მორიგ და საბედისწერო სლაგ მამაკაცს შეჰყარა, რომელმაც, სხვა დანარჩენთაგან განსხვავებით, ორიდღე დღის ნაცნობობის შემდეგ იქორწინა მასზე.

საოხარი, მამაკაცი სარკინი სახინი იყო პირველი და ერთიადერთი ოფიციალური შვიკი აისელორას ღვთისმშობლისა.

* * *
ეს შეუღლება, რა თქმა უნდა, ყველას საეჭვოდ მოეგვენა და არც შემცდარან, რადგან, როგორც საბოლოოდ გაირკვა, ესენინს ერთი რამ ჰქონდა მიზნად დასახული, რომ ლუკანთან ერთად (როგორც კომისიისგან საზღვარგარეთი გაჰქეცა. ეჭვს მით უმეტეს ის ამბავებდა, რომ „მოყოფილი შეუღლებები“ ინტიმურ გარემოშიც კი თარჯიმნის საშუალებით ამყარებდნენ კონტაქტს.

ძნელია იმეჯლო ამ უენაური წყვილის ჰემზარიტ ურთიერთდამოკიდებულებაზე, რადგან არც ესენინი იყო მთლიად დაღვლებული და მოწონილებული სულის ადამიანი და „ფრენის სურვილი“ არაფრით ჩამორჩებოდა (თუ არა ფრთხილად) სახელოვან მეუღლეს. ერთი რამ კი ფაქტია, რომ

ეს ორი ცენიალური პიროვნება დიდ პატივს სცემდა ერთმანეთს, თუმცა მალევე დაეწყო სკანდალების სერიალი, რისაც ხელი გარკვეულწილად კომუნისტურმა სიბრძნეებმა შეუწყო (*სჯერ სიბრძნეე რა არის და მით უმეტეს კომუნისტური! - აღელ.*), რომლის იდეოლოგები პრესაში ესენინს მოიხსენიებდნენ არა როგორც (დილ) რუს პოეტს, არამედ როგორც „ამერიკელი მოცეკვავის ქმარს“ (?) სხვათა შორის ასეთივე იარაღი მიაკერეს ესენინს საზღვარგარეთაც, სადაც მათ 1922 წელს გააღწიეს და ევროპა-ამერიკაში დაიწყეს საგახტოლო ტურნეები; ოღონდ იქ ასე წერდნენ: „გენიალური ამერიკელი მოცეკვავის რუსი ქმარი“ და იმასაც ამბობდნენ - ეს ოქროსთმიანი რუსი „დიდი აისელორას უკანასკნელი კაპრიზი“ და სიყვავას არავინ სძრავდა იმის შესახებ, რომ ესენინი პოეტი გახლ-

დათ. თუმცა ეს სერგეი ესენინის პრობლემაა, რისაც, თუ საშუალები მოგვეცა, სხვა დროს შევხვებით.

* * *
აისელორა ლუკანისათვის კი სიცოცხლის დარჩენილი სამი წელი ისეთივე კომშარად იქცა, როგორც დასაწყისი მისი დიდი ცხოვრებისა.

1924 წელს მან საბოლოოდ მიაგოვა რუსეთი (უკვე საბჭოთა კავშირი) და ნიცაში დასახლდა. ერთი წლის შემდეგ კი შეიგყო, რომ სერგეი ესენინმა ლენინგრადაში, სასტუმრო „ანგლეთში“ თვითმკვლელობით დაასრულა სიცოცხლე და ასეთი ჩანაწერი გააკეთა ავტობიოგრაფიაში:

„მე უბოლო ზორცაგე შემძრა სერგეის სიკვდილმა, მაგრამ მასთან გატარებულმა სამმა დამტკიცებულმა წელმა დამარწმუნა, რომ მან ყველა ადამიანური წმების მარავი ამწურა და სიკვდილად დაიტოვა შესაცნობად“
* * *

აისელორა ლუკანის უკანასკნელი მიჯნური ასევე რუსი, პიანისტი ვიქტორ სეროვი იყო. გარდა საერთო სიყვარულისა მუსიკაში, მათ ისიც აერთიანებდათ, რომ საათობით შეეძლოთ ესაუბრა ერთმანეთს რუსეთის სიკეთით შესახებ. სეროვი ოცდახუთიოდე წლის კაცი იყო და მასაც, როგორც ჩანს, გენიალური მოცეკვავის ჩრდილში სურდა ხელის მოთობა და სხვა არაფერი, რადგან „განწმე გახლდა რომანებით“ იმდენად შელახა აისელორას თავმოყვარეობა, რომ თვითმკვლელობის მღვართან ისიც (ლუკანის!) არაერთხელ მიიყვანა.

პაპომოვილი - ბაღინარა

ეკვიანობის ნიადაგზე აღმოცენებული მორიგი სკანდალის შემდეგ, 1927 წლის 14 სექტემბრის საღამოს აისელორა ლუკანმა კონკურენცი ქალის ვინაობის დადგენა მოისურვა...

თიღლი საღამო იყო და განწმე, დაბადის ნაეკლად თავისი საყვარელი წითელი, გრძელი შალი მოისურა. ავტომობილიც საგანგებოდ მოყვანიხა, რათა, ვითომდა სასაქონლოდ წასულს, მოვლადე მიჯნურის გზა-კვალისთვის აღვილად ეღვევებინა თავი. მანქანა ფრთხილად დაიძრა, მაგრამ რამოდენიმე მეტრში შეჩერდა, რადგან უკანა ბორბლის ბრუნვას რაღაც აფერებდა... მძღოლმა უკან რომ მოიხედა, დაინახა ფანჯარაში გადაყვებული აისელორა ლუკანი, რომლის წითელი შალი ბორბალში იყო ჩახვეული, პაგრონი კი კისერგადამტკერული და სიცოცხლედსრულებული.
* * *

აისელორა ლუკანი პარიზში, პერ-ლაშეზის სასაფლაოზე დაკრძალეს...
* * *

საოცრად საინტერესო იყო ამ წერილის მომზადებაც და წერაც, მაგრამ ბევრი მნიშვნელოვანი ფაქტი, სამწუხაროდ, ვერ ჩაუტია საგაზეთო ჩარჩოებში.
სა. კლავდიოვილი

მოგესხენებით, სამშაბათის გამოშვებაში პაგარა რუსულენოვანი გურნირი წამოვიწყეთ, რაშიც ინგერესით ჩაებნენ არტუ დიდი რაიონების, მაგრამ დიდი ძალისა და გამოცდილების მქონე კოსმოდისგები. სასიხარულოა, რომ მათს რიგებს რამოდენიმე ახალი მონაწილე შეემატა. ყოველივე ეს კი გავფიქრებინებს, რუსულენოვანი ჩემპიონატებისა და გურნირების გამართვას, რაც (ჯერ ერთი) ქართული თემატიკით გაჯერებული კოსმოდის ამოხსნას გულისხმობს და მეორე და მთავარი კი ისაა, რომ მორეულ პერსპექტივაში ჩვენი ქვეყნის ფარგლებს გარეთ თამაშებულაც ვიხსენებთ, სადაც, მოგესხენებით, ქართულად მხოლოდ მოპოგურისგები ლაპარაკობენ.

გასულ თიხშაბათს გამართა მეორე გური. დღესათვის ცხრილში ასეთი მღვდმარეობაა (მხედველობაში მიიღება თიხი საუკეთესო შედეგ, ასე რომ შეგიძლიათ გამოტოვოთ ერთი არასასურველი გური):

კობა მამულაშვილი	20	20	ლიდა სხისოიანი	19	20
ლალი მხრკელი	20	20	ლიდა პეტროსიანი	18	19
მზი ბუბაშვილი	20	20	ვერა კრანსობაევა	18	20
ქეთინი ვივანი	20	-	ვივი კაპანაძე	18	19
გობგინა ნანავა	20	13	ირაკლი გიგაური	17	-
ნინო ურუშაძე	20	20	ალექსანდრე გოგობე	16	17
ლიანა ვესტრაძე	20	20	ვივა პაპაშვილი	16	19
მურა სისკაშვილი	20	19	ნელი გორგაძე	16	20
ჯაბუ ბობაშვილი	20	19	თივადი ივორი (ფსევ)	16	20
ნათია გიორგაძე	20	19	ლდეუ აქუარაღია	16	20
თინა ფურცელაძე	19	-	ნინა სუსამვილი	16	19

ფანტაზია

ბავშვა

16 აგვისტოს

და ნიქოზნება

ჩვენს მემოზრებს

ბ
მ
ა
ზ
ნ
მ
ბ
მ

ა.ნ. 24 აგვისტოს, შაბათს, განზრახული გვაქვს საქროსოროლო გუნდური მანჩაზის ჩატარება „ფანტაზიის“ სხვადასხვა რემონის მკითხველთა შორის.

გვსურს მანჩაზი მონილოზინათვის მონილოზით ჩვენი კოლეზა გემოზნებვის მკითხველზის.

აღნიშნული ღონისძი- ჯისი შესახებ ღანძრი- ღებით შვიდეტი ნოზ- ერში ვისაზბრებით.

ამერიკელი უფროსი გზა - ღათინერად (.....) ვაიღა რუსეთის ქალაქი გომო ქავთარაქა „ბანაზში“ შრანბი მსახიოზი

საღლა- ში არ ჩამყვება პრები												ნიმღარა ბიზზა	სანრო- ღათინა ლაქა- სხვაღზა	
						ამარ- ღელი ღეღა		აური- კული ხა						
„აზიკ- ქერიზის“ რემის. სათვალა												გონის შიზ- ველი		
			გამქლა ანუ?					მთელის ნანილი						
ღოზი- ნოს ვაბი	თავზის საზანბი (.....) როსი							ნამზ- ხვრის ნანილი				კომანი- ვაბრის აბრი- ბაბი		
						ვაბარა მნარი საზვი ანუ?							საბქ- ოური მანანა	
ოსბაბი ანუ? „რუსთა- ვი-2“								ხმო- ველის საღგოზი						
						ა.ნ. „საზა- იქრო“ ბანანი	ხნი- ვალის სოფელი		ვაუზა			ვაბაბი პრავოს შევალიზ		აზო- ს საავბო- შოზილო ხენბრი
							სანღი- ნაური ღათინა					შევათა- ხმბა- ლოზა		საღ მიფ- რინავე ნარიოზი?
									1/26		შოტლა- ნეიღი ქორო- მისბი		იაპო- ნარი შირბა	
ვაზკინი, ბრაფი ღიღი შო- ქიღავე	ღროზა ანუ?		ღოსბო- ვესიქი ქაღრაქ. ქოეფის.										ვაუზა	
										ვიღ- ველი იღუზი, ოსნება				
აზო- ს ვქს- პრავი- ღენბი		ვაუზა												ვაიფი 1/7
							იგივე ნევე- ღეზა		ბაღალი იაპონ. ქიღაოზა					
														იაპოზი იღღარი შიღგოზი